

Fejlemények, kihívások és a legfontosabb eredmények 2019-ben

Szemelvények az igazgató éves jelentéséből

Ezt az összefoglalót a legfontosabb 2019-es tevékenységekből válogattuk össze, de semmilyen értelemben nem képviseli az ECDC éves eredményeinek teljes körét. Az ECDC tevékenységi körének, szervezeti és adminisztratív felépítésének és munkatervének részletes ismertetése az éves jelentés teljes változatában található.

<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/annual-report-director-2019>

Javasolt hivatkozás:

Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ. Fejlemények, kihívások és a legfontosabb eredmények 2019-ben: Szemelvények az igazgató éves jelentéséből Stockholm: ECDC; 2020.

ISBN 978-92-9498-477-7 (PDF)

ISSN 2529-6086 (PDF)

doi 10.2900/4372 (PDF)

Katalógusszám: TQ-AX-20-001-HU-N (PDF)

© Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ, 2020.

Az összes fénykép az ECDC tulajdona, kivéve (cc) Creative Commons „Nevezd meg! – Ne add el!” licenc (CC BY-NC 4.0) alapján a következő Flickr.com-felhasználók: NIAID (6. oldal); Pandiyan V (8. oldal, fent); Luke Dennison (8. oldal, lent); Oregon Department of Agriculture (10. oldal, fent); Alexandra E. Rust (10. oldal, lent); Anders Pearson (16. oldal, fent); Nicolas Nova (24-25. oldal).

Sokszorosítása a forrás feltüntetése mellett engedélyezett.

A jelen kiadványban szereplő, szerzői jog által védett fényképek a jelen publikáció céljától eltérően nem használhatók fel a jogtulajdonos kifejezett engedélye nélkül.

Fejlemények, kihívások és a legfontosabb eredmények 2019-ben

Szemelvények az igazgató éves jelentéséből

Tartalom

Előszó	3
Bevezetés	3
ECDC – Európa közegészségügyi ügynöksége	5
A betegségfelügyelet európai megközelítése	5
Az ECDC betegségmegelőzési programjai: adatok a felkészüléshez, a megelőzéshez és a reagáláshoz	5
Az antimikrobiális rezisztencia veszélye	7
Fontos napirendi pontok 2019-ben: Ebola, Zika és Lyme	9
Az étellel terjedő járványok európai közbeavatkozást igényelnek	11
Folyamatosan romló mutatók 2010 óta: szifilisz	13
Oltassa be magát!	15
Tuberkulózis: prevalencia és prevenció	17
Az oltások hatásosak	19
Még több adat, még gyorsabban, még több betegségről	21
Betegségfelügyelet	21
Járványügyi felderítés	21
Felkészültség	23
Reagálás	23
Tudományos tanácsadás	23
Mikrobiológia	25
Az ECDC és az európai közegészségügyi közösség	27
Közegészségügyi képzés	27
Közegészségügyi kommunikáció	28
Az ECDC számokban	29

Az Igazgatótanács elnökének előszava

Az Igazgatótanács egyik fő eredménye volt 2019-ben a Központ harmadik független külső értékelésének véglegesítése. Az értékelés rámutatott az elmúlt öt évben elért fejlődésre: A végső jelentés szerint „az ECDC sikeresen támogatta az EU-s és a nemzeti irányelvek prioritási területeit, és bebizonyította, hogy képes sikeresen alkalmazkodni az irányelvek fejlesztéséhez, alátámasztva tevékenységének fontosságát”.

Az Igazgatótanács megtárgyalta az ECDC 2021–2027-es időszakra vonatkozó hosszú távú stratégiáját is, amelyet az idei év egy későbbi időpontjában fognak jóváhagyni.

Az ECDC 2019-ben továbbra is tudományos és operatív támogatást nyújtott a tagállamoknak és az Európai Bizottságnak oly módon, hogy:

- 24 gyors kockázatértékelést szolgáltatott, valamint továbbfejlesztette felügyeleti folyamatait és rendszereit.
- technikai támogatást nyújtott az Európai Bizottságnak a határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló 1082/2013/EU határozat végrehajtásában; és ennek kapcsán az ECDC továbbfejlesztette a „korai figyelmeztető és gyorsreagáló rendszert” is.
- segítőcsapatot küldött Mozambikba a kolerajárvány megfékezésének támogatására; egy másik csapat a Kongói Demokratikus Köztársaságba ment az Ebola-járványra reagálva.

Amikor az emberiség egy példa nélküli világjárvánnyal küzd, az Európai Bizottságnak és az ECDC-nek kiemelten fontos szerepe van abban, hogy megbízható adatokkal és gyakorlatban megvalósítható járványcsökkentési megoldásokkal segítsék a döntéshozók munkáját a Covid19 elleni európai küzdelemben.

Az elmúlt 15 évben egyre inkább megmutatkozott az ECDC azon képessége, hogy harmonizált és bizonyítékokon alapuló standardokat és módszereket alkosson meg Európaszerte. A Központ folyamatos erőfeszítései az epidemiológia, a betegségfelügyelet, a fertőző betegségek megelőzése, valamint az oltások népszerűsítése terén jelentősen hozzájárult az európai közegészségügyhöz. Amikor az emberiség egy példa nélküli világjárvánnyal küzd, az ECDC-nek még fontosabb szerepe van abban, hogy megbízható adatokkal, átfogó kockázatértékeléssel, járványcsökkentési megoldásokkal és gyakorlati iránymutatással segítse a döntéshozók munkáját a Covid19 elleni európai küzdelemben.

Dr. Anni-Riitta Virolainen-Julkunen
az ECDC Igazgatótanácsának elnöke
2020. február 26.

Fent: Az ECDC székhelye, Solna, Svédország

Lent: Vytenis Andriukaitis, az egészségügyért és az élelmiszer-biztonságért felelős biztos, valamint Andrea Ammon, az ECDC igazgatója tart tájékoztatót az ECDC munkatársainak 2019. március 15-én

Az igazgató bevezetője

2019 számos olyan változást hozott, amely kihatással lesz a következő években végzendő munkánkra:

- Az Igazgatótanács megtárgyalta az új hosszú távú (2021–2027) stratégiát
- A Központ 2013–2017 közötti időszakra vonatkozó harmadik külső értékelése összességében nagyon pozitív volt az ECDC munkáját és a tagállamoknak nyújtott segítségét tekintve.
- A *Next Generation ECDC* kezdeményezés részeként 2020 januárjában bevezettük a Központ új szervezeti struktúráját, amely még hatékonyabb belső együttműködést fog biztosítani.
- Megkezdődött a munka két új programon: *e-Health and Digital Technologies* (e-egészség és digitális technológiák), valamint *Foresight* (Előrelátás). Az e-egészségügy első adathalmazait már be is gyűjtöttük.

Az ECDC tovább segítette a tagállamokat és az EU intézményeit a fertőző betegségek elleni védekezés terén: 34 esetben reagáltunk a Bizottságtól, illetve az Európai Parlamenttől érkező felkérésekre, és több mint 200 tudományos dokumentumot adtunk közre az ECDC weboldalán.

2019-ben a jelentős projektjeink közé tartoztak többek között a következők: az ECDC felügyeleti rendszereinek átalakítása, a Központ informatikai működésének kiszervezése, a korai figyelmeztető és gyorsreagáló rendszer újratervezése, valamint a teljes genom szekvenálás hozzáférhetőségének fejlesztése minden tagállam számára.

2018 szeptemberétől 2020 februárjáig az ECDC volt az EU ügynökségei hálózatának soros vezetője, ami kiváló lehetőséget nyújtott arra, hogy a Központ nagyobb figyelmet kaphasson, stratégiai együttműködést alakítson ki más ügynökségekkel, és összhangba hozza a folyamatait oly módon, hogy mindez kézzelfogható előnyöket is jelentsen napi munkánk során.

Szeretném megköszönni az ECDC összes munkatársának a kiváló munkáját. Ezenkívül hálás vagyok partnereinknek is – a tagállamokban és az Európai Bizottságban egyaránt –, amiért fáradhatatlanul segítik munkánkat.

Dr. Andrea Ammon
az ECDC igazgatója
2020. február 26.

ECDC – Európa közegészségügyi ügynöksége

A 2005-ben alapított, a svédországi Stockholmban székelő Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) az Európai Unió ügynökségei hálózatának része; olyan technikai és tudományos feladatokat lát el, amelyek segítik az EU intézményeit a döntéshozatalban és a döntések megvalósításában. Az uniós ügynökségek decentralizált szervek, így szinte minden uniós tagállamban megtalálhatók.

Az ECDC megbízása az AIDS/HIV-től a ritka zoonotikus megbetegedésekig terjedően közel 60 fertőző betegség felügyeletére terjed ki. Ezenkívül népszerűsítjük a védőoltásokat, behatároljuk az egészség szempontjából lényeges magatartásformákat, Európa-szerte gondoskodunk a laboratóriumok minőségéről, közegészségügyi járványügyi szakembereket képzünk egész Európában, valamint teljes körűen tájékoztatjuk a nyilvánosságot a fertőző betegségekről.

Az ECDC-nek 2019 végén 268 fős, a személyzeti szabályzat hatálya alá tartozó személyi állománya volt a betegségek felügyelete, a járványkitörések észlelése, a tudományos tanácsadás, az informatika, a kommunikáció és az adminisztráció területén.

A betegségfelügyelet európai megközelítése

Az ECDC három fő rendszert működtet és tart fenn a fertőző betegségek Európa-szerte történő nyomon követésére. A három rendszer mindegyike a betegségfelügyelet egy-egy területét érinti: az EWRS (veszélyek észlelése és veszélyre

vonatkozó riasztás), az EPIS (járványügyi felderítés) és a TESSy (járványügyi felügyelet és statisztika).

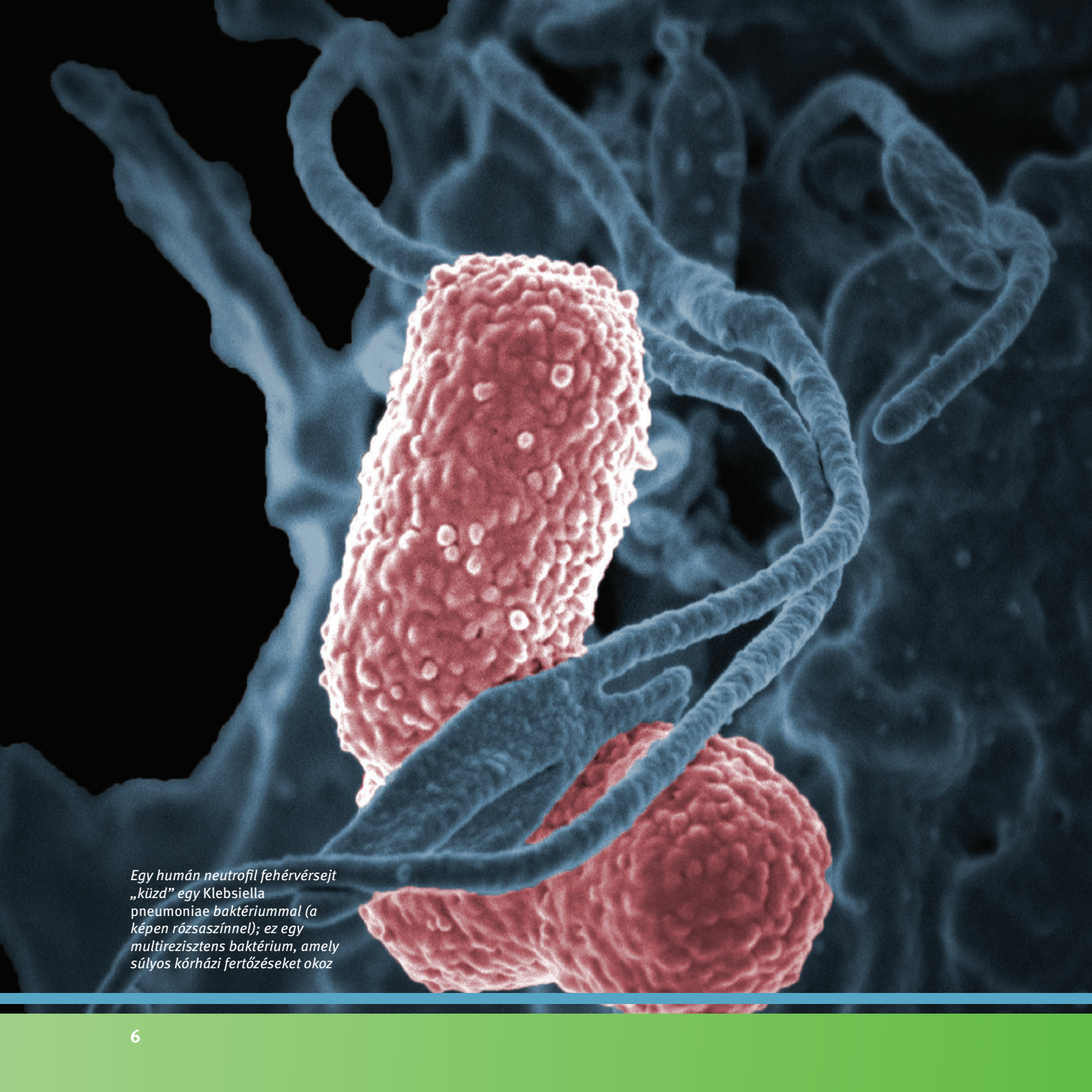
- A 2018/19-ben teljesen átalakított korai figyelmeztető és gyorsreagáló rendszer (EWRS) egy titkos rendszer, amelynek segítségével a tagállamok és az Európai Bizottság információt oszthatnak meg az Uniót potenciálisan érintő egészségügyi eseményekről, és összehangolhatják a közegészség védelmére irányuló válaszingedményeket.
- A járványügyi felderítési információs rendszer (EPIS) egy biztonságos, internetalapú kommunikációs platform, amelyen keresztül a tudósok és a közegészségügyi szakértők epidemiológiai információkat oszthatnak meg egymással.
- Az európai felügyeleti rendszer (TESSy) a betegségekre vonatkozó adatok gyűjtésére szolgáló, nagyméretű adatbázisrendszer. A fertőző betegségekről az uniós tagállamok és az EGT-országok rendszeresen küldenek nemzeti adatokat a TESSy rendszerbe. Ezen adatok alapján az ECDC Fertőző betegségeket nyomon követő online atlaszának látogatói naprakész felügyeleti jelentéseket és interaktív térképeket hozhatnak létre.

Ezen túlmenően az ECDC az európai szintű egészségügyi biztonsági tanácsadó csoportként működő uniós Egészségügyi Bizottsági Bizottság keretében támogatja az Európai Bizottság és a tagállamok munkáját.

Balra fent: Az EU ügynökségei kiemelkedően fontos szerepet játszanak az állampolgárok biztonságának és jóllétének biztosításában. 2019-ben az ECDC volt az EU ügynökségei hálózatának soros vezetője

Jobbra fent: Az ECDC egyik munkacsoportjának megbeszélése egy új konferenciateremben

Lent: Napi kerekasztal-megbeszélés a járványügyi felderítő csapat szervezésében

Egy humán neutrofil fehérvérsejt „küzd” egy Klebsiella pneumoniae baktériummal (a képen rózsaszínnel); ez egy multirezisztens baktérium, amely súlyos kórházi fertőzéseket okoz

Az ECDC betegségmegelőzési programjai: adatok a felkészüléshez, a megelőzéshez és a reagáláshoz

Az összes uniós tagállam által több mint 60 betegségről és egészségügyi témakőről szolgáltatott adatok alapján az ECDC tudósai részletes képet tudtak alkotni Európára jelenlegi (és múltbeli) epidemiológiai helyzetéről. Az ECDC figyelemmel kíséri a betegségek tendenciáit, továbbá

betegség- és járványmegelőzési intézkedéseket javasol. Az ECDC a betegségekkel kapcsolatos munkáját betegségmegelőzési programokra bontja.

Az antimikrobiális rezisztencia veszélye

Antimikrobiális rezisztencia és egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó fertőzések (ARHAI-program). 2019-ben az ECDC több gyors kockázatértékelést is végzett olyan járványok kapcsán, amelyeket az Enterobacteriaceae családba tartozó, a karbapenemekre rezisztens baktériumok okoztak; ezek a járványok határokon átterjedő, dokumentált (vagy legalábbis potenciális) egészségügyi veszélyt jelentenek, mivel a karbapenemek az antibiotikumok között is utolsó védvonalnak számítanak. Számos ilyen járványban alapvetően fontos volt az izolátumok teljes genom szekvenálással (WGS) végzett elemzése, hogy megállapítsák az esetek közötti genomikai kapcsolatot.

2019-ben az ECDC elindította az Európai Antimikrobiális Rezisztenciagének Felügyeleti Hálózatát (röviden: EURGenNet); ez a hálózat a közegészségügy szempontjából fontos, multirezisztens baktériumok WGS-alapú felügyeletét szolgálja. A Hálózat 37 európai ország nemzeti referencia-laboratóriumából (vagy azzal egyenértékű laboratóriumokból) áll; tehát részt vesz benne az EU összes tagállama, valamint Izland, Norvégia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó*, Montenegró, Észak-Macedónia, Szerbia, Törökország és az Egyesült Királyság is. A célok közé tartozik a multirezisztens baktériumklónok és átvihető rezisztenciaelemek földrajzi megoszlásának és populációdinamikájának vizsgálata a

kockázatértékelési, prevenció és infekciókontroll irányelvek megalkotásához, valamint az országok támogatása abban, hogy továbbfejlessék technikai lehetőségeiket az epidémiás potenciállal rendelkező, multirezisztens baktériumok WGS-alapú felderítése érdekében.

Az ECDC egy AMR konferenciát is támogatott 2019. március 1-jén Bukarestben, Románia EU-elnöksége alatt. Az ECDC szimulációs gyakorlatot tartott annak feltárására, hogy milyen lenne a tagállamok és az EU koordinált reakciója abban az esetben, ha az egészségügyi intézményekben megjelenne egy új, nehezen kezelhető, rendkívül rezisztens baktérium-törzs. Ezenkívül az ECDC a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel (OECD) együtt kiadott egy tájékoztatót „Antimicrobial resistance – tackling the burden in the European Union” (Antimikrobiális rezisztencia – a nehézségek leküzdése az EU-ban) címmel. November 18-án, kapcsolódva a WHO által szervezett Antibiotikum Világhéthez (2019. november 18–24.), az ECDC megtartotta a 12. Európai Antibiotikum Napot, melynek fő üzenete ismét az antibiotikumok megfontolt alkalmazása volt.

* Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

Fontos napirendi pontok 2019-ben: Ebola, Zika és Lyme

Újonnan megjelenő, illetve vektorok útján terjedő betegségek (EVD-program). Az ECDC szorosan nyomon követte a tizedik Ebola-járványt a Kongói Demokratikus Köztársaságban. A 2018-as járvány volt a legnagyobb Ebola-járvány az ország történetében, és a világszerte valaha előforduló második legnagyobbnak számított. Amikor a járvány jelentősen súlyosbodott, az ECDC a gyors kockázatértékelésnek öt frissítését adta ki néhány hét alatt. Októbertől az ECDC több szakértőt is küldött a Kongói Demokratikus Köztársaságba, hogy segítsék az Európai Bizottság Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Főigazgatóságának munkáját.

Az ECDC nyomon követte a Zika vírus autoktón (helyi) átvitelének első észlelését Európában, amely 2019 augusztusában történt Franciaországban, és gyors kockázatértékelést végzett. Szerencsére a francia hatóságok vizsgálatai azt mutatták, hogy a vírus nem terjedt tovább. Az ECDC gyors kockázatértékelést végzett olyan esetekben is, amikor Rift Valley-láz tört ki a Franciaországhoz tartozó, az Indiai-óceánban fekvő Mayotte szigetén, illetve a dengue-láz autoktón eseteinél is Spanyolországban és Franciaországban.

A Központ elemezte a Lyme neuroborreliosis 2018-as felületei adatait is. Egy külső szakértői csoport felmérte egy, a Lyme-kórra vonatkozó 2018-as európai parlamenti állásfoglalás megvalósításának a követelményeit, és ötletet adtak arra vonatkozóan, hogy miként lehet felügyelni és jelenteni a Lyme-kórt a tagállamokban. Egy ehhez kapcsolódó ECDC-projektben, amely a Lyme-kórnak

a tagállamokban történő felügyeletével és jelentésével foglalkozik, a Központ külső szakértők által vezetett felméréseket és egyéni konzultációkat alkalmaz a tagállamokban. A szakértők meghatározzák, milyen intézkedéseket kell tenni az Európai Parlament állásfoglalásának megvalósításához, és naprakész tudományos adatokat szolgáltatnak az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek és a tagállamoknak. Ennek a projektnek a teljesítményjelentései 2020 végére várhatók.

Az ECDC a weboldalán rendszeresen közreadja a szúnyogok, kullancsok és legyek európai vektoreloszlási térképét. A Központ tovább követte a nyugat-nílusi láz terjedését, és finomította azt a modellt, amely segíti az országokat ezen vírus aktivitásának előre jelzésében, valamint a különféle vektorkontroll-stratégiák összehasonlításában.

Az ECDC külső minőségértékelést végzett az orthopoxvírusokra vonatkozóan az EVD-LabNet laboratóriumrendszeren keresztül, felmérve a laboratóriumok ezen vírusok észlelésére és azonosítására való képességét.

Októberben a Központ megtartotta a nemzeti kapcsolattartó pontok éves hálózati konferenciáját az újonnan megjelenő és vektorok által terjesztett betegségek témakörében.

Balra fent: Az ECDC monitorozza az európai szúnyogpopulációkat

Lent: Az Európai Bizottság Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Főigazgatósága által működtetett repülőgép

Fent: Élelmiszer-
feldolgozó üzem
Lent: A baromfitermékek
bakteriológiai
„rejtélyeinek” tisztázása
A kis fekete foltok
szalmonella-kolóniák

Az étellel terjedő járványok európai közbeavatkozást igényelnek

Élelmiszer és víz útján terjedő betegségek és zoonózisok (FWD-program). 2019-ben az ECDC és az EFSA közösen kiadott két fontos jelentést: „*EU One Health 2018 zoonosis report*” (EU One Health 2018 zoonózis jelentés) és „*Annual report on antimicrobial resistance in zoonotic and indicator bacteria from humans, animals and food*” (Éves jelentés az emberből, állatokból és élelmiszerből származó indikátor baktériumok és zoonotikus baktériumok antimikrobiális rezisztenciájára vonatkozóan). A gyűjtött adatok elemzése azt mutatta, hogy az EU-ban a campylobacteriosis és a salmonellosis humán eseteinek száma 2014 és 2018 között stagnált.

A Shiga toxint termelő *Escherichia coli* (STEC) humán fertőzések alkották a harmadik leggyakrabban jelentett zoonózist az EU-ban; az STEC esetek száma 2014 és 2018 között növekedést mutatott. Az antimikrobiális rezisztencia (2017-es adatokon alapuló) jelentése szerint a *Campylobacter* baktériumok egyes országokban olyan erős rezisztenciát mutatnak a fluorokinolonokkal (például a ciprofloxacinnal) szemben, hogy ezek az antibiotikumok már nem hatásosak a súlyos campylobacteriosis kezelésében.

A részt vevő országok vagy az ECDC által benyújtott sürgős információkérések kapcsán azt mérik fel, hogy a nemzeti szinten előforduló események milyen mértékben vannak jelen a nemzetközi térben. Ezeket az információkéréseket az

EPIS-FWD platformon keresztül indítják el és koordinálják. 2019-ben 23 részt vevő ország kezdeményezett 88 sürgős információkérést, egy ilyen kérést pedig az ECDC nyújtott be. Az információkérések a salmonellosisra (39 kérelem), a listeriosisra (20 kérelem), a verocytotoxin-termelő *Escherichia coli* (VTEC) fertőzésre (11 kérelem) és a hepatitisz A fertőzésre (8 kérelem) vonatkoztak. Egy sürgős információkérés átlagosan tizenegy országból kapott választ; és 31 ország legalább egy sürgős információkérésre válaszolt.

Az EFSA-val való együttműködést a heti telekonferenciák bevezetése erősítette, amelyek során nyomon követték a több országra kiterjedő, élelmiszerhez köthető események menetét, és megtervezték a közegészségügyi kockázátértékelések elkészítését. Az ECDC és az EFSA közösen adnak közre gyors járványkitörési értékeléseket. 2019-ben az ECDC három gyors járványkitörési értékelést adott ki az EFSA-val közösen: ezek közül kettő a több országot érintő listeriosis-járványokról, egy pedig egy csecsemőtápszerhez köthető *Salmonella* Agona kórokozóról szólt. A listeriosis-járványok hidegen füstölt haltermékekhez, valamint fogyasztásra kész, szeletelt hústermékekhez voltak köthetők. A kockázatmenedzserek felé irányuló még gyorsabb kommunikációt az ECDC–EFSA közös értesítési összefoglalók biztosítják, amelyekhez minden releváns kapcsolattartó hozzáférhet.

Juckt's im Schritt?

Lass dich auf sexuell
übertragbare
Infektionen testen.

 [liebesleben.de](https://www.liebesleben.de)

Eine Aktion der Bundeszentrale für
gesundheitliche Aufklärung (BZgA) mit
Unterstützung des Fachverbandes
Aussenwerbung e. V., gefördert durch
die Bundesrepublik Deutschland.

 Bundeszentrale
für
gesundheitliche
Aufklärung

FACHVERBAND
AUSSENWERBUNG E.V.

Hirdetótábla a németországi Leer városában: „Viszket odalent? Teszteltesd, nincs-e szexuális úton terjedő fertőzésed!” A te nemi életedről van szó. Neked

LIEBES
LEBEN

Es ist deins.
Schütze es.

Folyamatosan romló mutatók 2010 óta: szifilisz

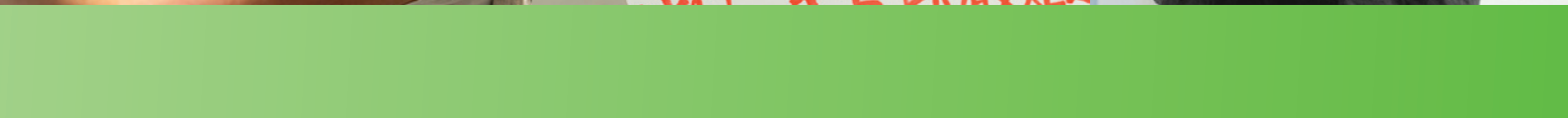
HIV, szexuális úton terjedő fertőzések és vírusos hepatitis (HASH-program). Az ECDC-t felkérte a szexuális úton terjedő fertőzésekkel foglalkozó hálózati koordináló bizottság, hogy mérje fel a szifilisz epidemiológiai trendjeit, és tegyen javaslatokat az európai szifiliszhelyzet javítására. Egy szakirodalmi áttekintésen és szisztematikus áttekintésen alapuló, 2019-ben kiadott jelentés kimutatta, hogy Európában 2010 óta növekednek a bejelentési számok, sőt, ez a növekedés az elmúlt néhány évben tovább gyorsult, elsősorban a homoszexuális nemi életet élő férfiak körében. A jelentés több, bizonyítékokon alapuló intézkedést is javasolt a szifilisz epidémia csökkentésére.

A Központ kiadott egy szabványosított felmérési protokollt a hepatitisz C prevalenciájának országokénti becslésére. Jelenleg első fázisban van egy négyéves projekt, amely segíteni fog a tagállamoknak elvégezni a nemzeti prevalencia-felméréseket. Amikor a felmérés befejeződik, az eredmények felhasználásával az országok felmérhetik, hogy az adott lakosságban ténylegesen mekkora a betegségteher.

Az ECDC és az UNAIDS szoros együttműködésével hozták létre a HIV pre-expozíciós profilaxis (PrEP) európai elveinek gyűjteményét, amelyek a PrEP szolgáltatásokra és a nemzeti programok nyomon követésére fókuszálnak. A cél az, hogy támogassák a tagállamokat a HIV pre-expozíciós profilaxisának megvalósításában és nyomon követésében, valamint szabványosított PrEP monitorozóeszközt biztosítsanak az EU-ban/EGT-ben.

A Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontjával együtt az ECDC megkezdte a bizonyítékgyűjtési fázist egy, a fertőző betegségekkel szembeni prevenciót célzó iránymutatáshoz intravénáskábítószer-fogyasztók számára. Az adatgyűjtés 2020-ban fejeződik majd be. A tervek szerint 2021-ben készül majd el egy frissített iránymutató dokumentum.

kell megvédened.

Oltassa be magát!

Influenza és más légúti vírusok (IRV-program) A szezonális influenza minden télen jelentős terhet jelent az egészségügy számára Európa-szerte; és az idősök körében több tízezen veszítik életüket ebben a betegségben. A zoonotikus influenza és más újonnan megjelenő légúti vírusok új, eddig nem tapasztalt módon fenyegetik a közegészséget. A szezonális influenza elleni védőoltási programok tervezéséhez alapos virológiai és epidemiológiai felügyelet szükséges.

Az aggályra okot adó zoonotikus influenza vírusok közé tartozik az A(H5N1) madárinfluenza (az 1990-es évek óta), a H5N8, H7N9, H7N7 és H10N8 madárinfluenza, valamint az A(H1N1) sertésinfluenza. Egy egyre inkább aggodalomra okot adó, nem influenza légúti vírus a közel-keleti légúti szindrómát okozó koronavírus (MERS-CoV).

Márciusban az ECDC három pandémia-felkészülési munka-értekezletet szervezett az influenza témakörében az összes EU/EGT ország részvételével, hogy áttekintsék a felkészülési iránymutatásokat és tapasztalatokat cseréljenek a felkészültségi tervezéssel kapcsolatban.

Az ECDC és a WHO Európai Regionális Irodája folytatta közös influenzafelügyeleti munkáját: az influenzaszézon alatt heti rendszerességgel jelenik meg közlemény Európa számára a www.flunewseurope.org weboldalon. A közös munka más területekre is kiterjedt, például az influenza által okozott betegségteher becslésére, a pandémiás influenza súlyosságának felmérésére, valamint az influenzaoltások globális törzkiválasztási eljárásához való hozzájárulásra. Decemberben az ECDC és a WHO Európai Regionális Irodája elvégezte a szezonális influenza első regionális közös helyzetértékelését az európai régió mind az 53 országára nézve. A cél az volt, hogy korai értékeléssel segítsék a tagállamokat abban, hogy felkészítsék egészségügyi ellátórendszereiket a közeledő influenzaszézonra. Az ECDC folytatta a külső I-MOVE hálózat anyagi támogatását is, amely becsléseket ad a szezonális influenzaoltások hatékonyságáról, és értékes

adatokat szolgáltat a következő évi szezonális influenzaoltás összetételének kialakításához.

Az ECDC járványügyi felügyeleti rendszere révén valós időben követi nyomon a zoonotikus influenzavírusokat és más, újonnan megjelenő légúti vírusokat. Az előző évekhez hasonlóan az ECDC és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság közös negyedéves helyzetértékelő jelentéseket tett közzé a madárinfluenzáról.

Az ECDC tovább koordinálta az Európai Influenzafelügyeleti Hálózatot (EISN) és az Emberi Influenza Európai Referencialaboratóriumainak Hálózatát (ERLI-Net). Az ECDC előkészítette az influenzavírusok laborteszteselésének kétévenkénti külső minőségértékelését; a befejezésre 2020-ban kerül sor.

A Központ 2019-ben bevezető jelleggel e-tanulási kurzusokat tartott az influenza bioanalitika témakörében. A kurzusok bemutatták a szekvenálási adatok használatának és elemzésének módját.

Korábban júniusban az ECDC konferenciát szervezett Luxemburgban a nemzeti kapcsolattartó pontok számára, amelyen részt vettek az Európai Bizottság Egészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Főigazgatóságának és a WHO Európai Regionális Irodájának munkatársai is. A konferencia során a tagállamok visszajelzést adtak a vakcinációs portálra vonatkozóan.

Az ECDC munkatársai a biztonságot választják az influenzaszézonban. Beoltatják magukat influenza ellen, mert az oltások hatásosak. Talán meg sem kell említeni: minden munkatársunk büszke arra, hogy beoltatja magát.

Tuberkulózis: prevalencia és prevenció

Tuberkulózis (TBC program). Az EU/EGT tagállamok, az EU előcsatlakozási támogatásban részesülő országok, valamint az Európai Szomszédságpolitika által lefedett országok eltérő epidemiológiai profillal rendelkeznek a tuberkulózist (TBC) illetően: öt kelet- és délkelet-európai országban közepesen súlyos a (gyógyszerrezisztens) TBC terhe, miközben a nyugat-európai országok többségében csupán alacsony terhet jelent ez a betegség, és elképzelhető, hogy sikerül majd elérni a TBC teljes eliminálását is. Azokban a régiókban, ahol alacsony a TBC által okozott betegségterhelés, a tuberkulózis kockázatának kitett személyek gyakran sérülékeny, nehezen elérhető társadalmi csoportok tagjai. A bevándorlók között előforduló TBC is hozzájárul a betegség epidemiológiájához. A közepesen súlyos betegségterheléssel rendelkező országokban a TBC gyakrabban van jelen az általános populációban is.

Befejeződött egy hároméves projekt a TBC esetszám-ellenőrző vizsgálatok terén. A projekt célja az volt, hogy értékeljék, mennyire teljes körű a TBC esetek bejelentése hat tagállamban (Horvátország, Dánia, Finnország, Hollandia, Portugália és Szlovénia). A projekt azt mutatta, hogy ezekben az országokban a bejelentési arány 74% és 100% közötti, ami azt jelenti, hogy járható út lehet az, ha ezekben az országokban a TBC valódi betegségterhének pontosabb felméréséhez összesítik a különböző forrásokból származó adatokat (ilyen források például a felügyeleti rendszerek, a kórházak, a laboratóriumok, valamint a biztosítási adatbázisok).

A Tuberkulózis Világnapján (március 24.) az ECDC és a WHO Európai Regionális Irodája nyilvánosságra hozta a (2017-es adatokon alapuló) *Annual report on tuberculosis surveillance and monitoring in Europe* (Éves jelentés a tuberkulózis Európában történő felügyeletéről és monitorozásáról) című közös jelentést. A jelentés azt mutatta, hogy folytatódik

a TBC bejelentések számának csökkenése, de még olyan szinten marad, amely nem elég az ENSZ által megfogalmazott Fenntartható Fejlődési Célok között leírt célértékek teljesítéséhez.

Egy sikeres hároméves projektet követően, amely a TBC szempontjából kiemelt fontosságú öt európai országra fókuszált, erőfeszítések történtek, hogy kiterjesszék a támogatást az összes tagállamra. A projektben közös munkaértekezletekre, képzésekre, kölcsönös látogatásokra és szakértői támogatásokra kerül majd sor az egyes országokban. Az első tevékenység már be is van ütemezve: a bevándorlók TBC-szűrésével kapcsolatos munkaértekezlet tartanak Görögországban, Athénban 2020 februárjában, 11 ország részvételével (Ausztria, Belgium, Horvátország, Ciprus, Németország, Görögország, Olaszország, Málta, Portugália, Szlovénia és Spanyolország).

Májusban Hágában a WHO-val közös betegségfelügyeleti értekezletre került sor. A témakörök között szerepelt a TBC felügyeletének, megelőzésének és kontrollálásának fejlesztése. Ezt a konferenciát követte a Wolfheze Workshop értekezlet, amelyet közösen szervezett a WHO, a Holland KNCV Tuberkulózis Alapítvány és az ECDC. A konferencia központi témáját így határozták meg: „Az ENSZ tuberkulózissal kapcsolatos magas szintű értekezletén megfogalmazott célkitűzések átültetése a gyakorlatba”.

Júniusban Hollandiában a WHO-val közös országlátogatásra került sor, melynek során a bevándorlók látens tuberkulózis szűrésének mértékére és prioritizálására vonatkozóan fogalmaztak meg ajánlásokat. A látogatás során a szakértők azzal kapcsolatos tanácsokat is tudtak adni, hogy miként lehet megőrizni a tuberkulózissal kapcsolatos ismereteket és tapasztalatokat, vagyis az egészségügyi szakemberek hogyan tudják szinten tartani szaktudásukat, ha országukban csupán nagyon kis számú esettel találkozhatnak.

Balra: Számos fertőző betegség ellen hatásos: nyisd ki az ablakot és szellőztess!

presents:

The dangerous doctor who didn't want to go home

"I was contagious, but refused to go home."

This photo comic is part of a series that deals with low vaccination rates in healthcare workers.

As a healthcare worker you should keep in mind that about 50 per cent of seasonal flu deaths occur in people 65 years and older. Over half of all seasonal flu hospitalisations are in that age group.

As a healthcare worker, there's a lot you can do against the flu: Get vaccinated each year, wash your hands, and stay home when sick.

A few minutes later, both doctors are in an examination room...

Az ECDC az @ECDC_Flu Twitter fiókon keresztül promotálta az egészségügyi dolgozóknak szóló videókat, infografikákat és fényképes képregényeket. A fényképes képregények forrásfájljai teste szabható formátumúak, és letölthetők az ECDC weboldaláról.

Az oltások hatásosak

Védőoltással megelőzhető betegségek (VPD-program) A hatékony nemzeti oltási programok megvalósítása Európa-szerte közegészségügyi sikertörténetnek számít. Az európai polgárok egészségének védelme érdekében az oltási programokat tovább kell folytatni és bővíteni. Az ECDC támogatja a Bizottságot és a tagállamokat abban, hogy a védőoltásokkal megelőzhető betegségek kapcsán szembenézzenek az EU-ban felbukkanó kihívásokkal.

Az ECDC létrehozott egy együttműködési hálózatot a tagállamokban működő nemzeti immunizációs technikai tanácsadó csoportok (NITAG) támogatására. Ezek a tanácsadó csoportok olyan független bizottságok, amelyek értékelik az oltásokkal és az immunizálással kapcsolatos tudományos bizonyítékokat, továbbá ajánlásokat fogalmaznak meg az immunizálást irányító nemzeti testületek számára. A cél az, hogy erősítsék és fejlesszék a tudományos bizonyítékok kiértékelésének hatékonyságát és hatásosságát Európa-szerte. A 2018-ban alapított hálózat első értekezletét 2019-ben tartotta, melynek során megállapodtak az alapvető kiindulási pontokban és célokban; ezenkívül webes konferenciasorozatot is tartottak. Egy munkacsoport már át is tekintette a vakcinák és az oltási stratégiák mögött álló tudományos bizonyítékokat, kezdetben a gyermekek és idősek influenza elleni oltására koncentrálva.

A Központ elkezdett bizonyítékokat gyűjteni egy központi EU-s oltási ütemterv irányelveinek alátámasztásához, figyelembe véve a rutinszerű immunizálásra vonatkozó WHO-ajánlásokat. Az egyik cél az, hogy javítsák a nemzeti programok kompatibilitását, valamint elősegítsék az egészségvédelmi intézkedések igazságos elosztását a teljes lakosság körében. A javaslatot 2020-ban fogják véglegesíteni.

Decemberben bocsátották a tagállamok rendelkezésére – tesztelés és megvitatás céljára – az ECDC új európai oltási

információs portáljának béta verzióját. A portál nyilvános működésének hivatalos kezdete 2020 áprilisára van kitézve. A vakcinációs portálon objektív, transzparens és naprakész információk szerepelnek az oltásokról, az oltások előnyeiről és biztonságosságáról, valamint a farmakovigilanciai eljárásról.

Az ECDC egy olyan projektet is indított, melynek célja az Európa oltási lefedettségére vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének továbbfejlesztése.

Ezenkívül az ECDC segítette az Európai Bizottság Egészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Főigazgatóságának megszervezni a Védőoltásügyi Világkonferenciát, amelyet 2019. szeptember 12-én tartottak Brüsszelben, méghozzá Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnökének, valamint Tedros Adhanom Ghebreyesus, a WHO főigazgatójának védnöksége alatt. Az ECDC a világtalálkozó programbizottságának része volt, és Dr. Andrea Ammon, az ECDC igazgatója részt vett egy panelbeszélgetésen az oltásokkal szembeni hezitálás témakörében.

Az ECDC folytatta együttműködését a „Joint Action on Vaccination” (Közös fellépés a védőoltások kapcsán) kezdeményezésben, melynek másik alapítója a CHAFEA (Fogyasztó-, Egészség-, Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Végrehajtó Ügynökség), valamint 17 EU-tagállam. A Közös Fellépés elsődleges célja a vakcinációs lefedettség növelése az EU-ban, az egész EU-ra kiterjedő együttműködés mechanizmusainak megalkotásával.

2019-ben az ECDC weboldalának egyik legnépszerűbb szolgáltatása az oltási naptárkereső volt (EU Vaccine Scheduler); 2019-ben több mint 34 000 felhasználó vette igénybe (míg 2018-ban 26 500), és 2019-ben több mint 180 000 oldal megtekintés történt (míg 2018-ban 160 000).

A járványügyi felügyelet nemzetközi feladat: az Afrikai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ACDC) munkatársai közegészségügyi problémákat vitatnak meg az ECDC sürgősségi műveletek központjában

Még több adat, még gyorsabban, még több betegségről

Járványügyi felügyelet

Fennállása alatt először az ECDC képes volt az EU-ban jelentendő betegségekre és kórokozókra vonatkozóan gyűjtött felügyeleti adatok 75%-át az adatgyűjtés lezárásától számított három hónapon belül nyilvánosságra hozni. Az adatok közlése és vizuális ábrázolása a *Surveillance Atlas of Infectious Diseases* (Fertőző betegségeket felügyelő online atlasz) felületén történik. Ez biztosítja, hogy az ECDC felügyeleti adatai sokkal gyorsabban hozzáférhetővé válnak, így a szakértők és a döntéshozók – az EU szintjén és az egyes tagállamokban egyaránt – hamarabb fel tudják használni azokat. Az összes adat 75%-ának három hónapon belüli nyilvánosságra hozatala egyébként megfelel az ECDC saját elvárt teljesítménymutatóinak is.

A *felügyeleti atlasz* 58 betegségre és egészségi problémára terjed ki, és az adatminőségre vonatkozó mutatókat is tartalmaz. 2019-ben több mint 25 000 felhasználó használta, ami csaknem 90 000 oldalmegtekintést eredményezett. Az adott betegségtől függően az adathalmazok heti, havi vagy éves bontásban szerepelnek.

Járványügyi felderítés

2019-ben az ECDC 306 (2018-ban pedig 377) olyan eseményt észlelt, amely megfelelt a közegészségügyi veszély kritériumainak, az EU korai figyelmeztető és gyorsreagáló rendszere (EWRS) által meghatározott kritériumok szerint. Az észlelt

veszélyek közül 58 eset vezetett újabb veszély monitorozásához (2018-ban 71 ilyen eset volt). Az összes esemény közül 192 (62%) az EU-ból indult ki (2018-ban ez az arány szintén 62% volt). 81 EWRS üzenetet és 153 hozzászólást posztoltak (2018-ban pedig 104 EWRS üzenetet és 139 hozzászólást). Az EWRS-üzenetek közül hetet minősítettek „riasztási értesítésnek”, 74-et „egyéb információnak”, 11 esetben pedig új veszélyfelmérést kezdeményeztek a Threat Tracking Tool (TTT, azaz veszély-nyomkövető eszköz) rendszerben.

Felkészültség

A jelentős epidémiákra és a határokon áterjedő más súlyos egészségügyi veszélyekre történő Európai reakció kritikus fontosságú részét képezi a kapacitásfejlesztés, a folyamatos felkészültség és a reakciótervezés, beleértve a felkészültségi kapacitásban jelenleg meglévő hiányosságok feltárását. A nemrégiben megjelent nemzetközi veszélyek megmutatták, milyen fontosak a megbízható tudományos bizonyítékok a felkészültség minden szempontját tekintve.

A közösségi felkészültség területén az ECDC befejezett egy hároméves projektet, amelynek az volt a célja, hogy felmérjék, a közösségek – például a helyi közösségek vagy a civil egyesületek – közegészségügyi veszélyhelyzetben miként tudnak együttműködni a felkészültséget és reakciótervezést felelős állami intézményekkel.

Az ECDC technikai támogatást nyújtott az Európai Bizottságnak a határokon áterjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló 1082/2013/EU határozat 4. cikkének végrehajtásához. Az ECDC részt vett abban a munkacsoportban, amely felülvizsgálta a nemzeti felkészültségre vonatkozó háromévenkénti felmérést. Márciusban minden ország részt vett az influenzajárványra való felkészülés témakörében

Fent: A HEPSA (Health Emergency Preparedness Self-Assessment, vagyis egészségügyi vészhelyzeti felkészültségi önértékelő) eszköz bemutatása
 Lent: Októberben az ECDC adott otthont az EU-ügynökségek 34. IKT tanácsadó bizottsági értekezletének

rendezett munkaértekezleteken, melyeken egyeztették a nemzeti pandémia-felkészülési tervek frissítését.

Októberben az ECDC egy szimulációs gyakorlatot tartott Görögországban. Olyan helyzetet szimuláltak, amelyben valaki szándékosan engedett szabadon kórokozókat. 27 ország vett részt azzal a céllal, hogy felmérjék a biológiai veszélyekkel kapcsolatos ismereteiket, valamint a biológiai terrortámadásokra való felkészültségüket.

A Központ véglegesített egy szakirodalmi áttekintést arról, hogy a szakértői bizonyítékokat miként lehet felhasználni a döntéshozatali folyamatban egy veszélyhelyzetre való reagálás keretében. Az eredményeket egy szakértői értekezleten vitatták meg, és véglegesítették a 2020-ra ütemezett további helyszíni feladatok terveit.

Májusban az ECDC megtartotta éves konferenciáját a nemzeti kapcsolattartó pontokkal, a felkészültség és a reagálás témakörében. Szeptemberben egy oktatási célú munkaértekezletet tartottak Szlovéniában, melynek tárgya a kockázat-kommunikáció és a krízis-koordináció volt. Decemberben egy szakértői értekezletet szerveztek a közegészségügyi felkészültség mutatóinak témakörében.

Reagálás

A gyors kockázatértékelés oly módon segíti a tagállamokat és az Európai Bizottságot a felkészülési erőfeszítéseikben, hogy összefoglalást ad a veszélyről és az általa képviselt konkrét kockázatokról, valamint a rendelkezésre álló reagálási és kockázatcsökkentési intézkedésekről.

2019-ben a Központ 24 gyors kockázatértékelést végzett, melyek közül három értékelés járványkitörésre vonatkozott és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatósággal közösen végezték. Az értékelt veszélyek közé tartoztak a következők: karbapenem-rezisztens Enterobacteriaceae baktériumok, Ebola-járvány a Kongói Demokratikus Köztársaságban, denge-láz, listeriosis, valamint Zika-vírus.

Ezenkívül az ECDC kiadott 10 epidemiológiai frissítést is, amelyekben a folyamatban lévő járványokról, illetve a közegészségügyi veszélyekről közöltek naprakész információkat. Az epidemiológiai frissítések általában esetszámokat, időbeli és földrajzi eloszlásokat, életkor és nemek szerinti eloszlásokat, azonosított vagy potenciális kockázati tényezőket, valamint kockázatértékeléseket tartalmaznak. 2019-ben

az epidemiológiai frissítések a Kongói Demokratikus Köztársaságban kitörő Ebola-járvánnyal, a Zika-fertőzéssel és a nyugat-nílusi lázzal foglalkoztak.

Az ECDC véglegesítette gyors kockázatértékelési módszer-tanát (beleértve néhány újratervezett sablont is). Az új módszertan leegyszerűsíti a folyamatot, elősegíti külső szakértők azonosítását, és biztosítja a tagállamok bevonását. A tagállamok már korai fázisban bekapcsolódhatnak a gyors kockázatértékelésbe a Központ SARMS rendszerén keresztül (tudományos tanácsadás tároló- és kezelőrendszere).

Tudományos tanácsadás

Az ECDC egyik legfontosabb feladata a független, bizonyítékokon alapuló, módszertanilag alátámasztott, jól felhasználható és naprakész tudományos ajánlások készítése.

2019-ben az ECDC tovább dolgozott tudományos stratégiájának megvalósításán. Az ECDC 219 tudományos cikket közölt, melyek között szerepelt 58 technikai jelentés, illetve iránymutató dokumentum (saját kiadásban), illetve 89 szakértők által ellenőrzött cikk (tudományos folyóiratokban).

Közpénzből finanszírozott ügynökség révén az ECDC biztosítja, hogy az általa elért tudományos eredmények többsége szabadon elérhető, egyrészt a saját weboldalán, másrészt tudományos folyóiratok weboldalain. 2019-ben a szakértők által ellenőrzött tudományos folyóiratokban közreadott ECDC-cikkek 82%-a szabadon hozzáférhető volt.

Az ECDC megújított IRIS 2.0 eszközt, amely a tudományos eredmények priorizálását segíti, sikeresen alkalmazták az ECDC jövőbeli (2021–2027 közötti) stratégiájának értékeléséhez. Az IRIS ajánlásokat ad a Központ tevékenységeinek stratégiai irányvonaláról, és javaslatokat tesz, hogy mely tevékenységekre kell nagyobb, illetve kisebb hangsúlyt fektetni a jövőben.

Ezenkívül az ECDC közreadott egy módszertani iránymutatást arra vonatkozóan, hogy eltérő felügyeleti rendszerekből származó adatok összesítésekor hogyan lehet kezelni az információk heterogenitását.

laboratory

Mikrobiológia

2019-ben az ECDC felmérést végzett arról, hogy a legfrissebb (2018-as) adatok alapján a mikrobiológiai laboratóriumok milyen mértékben tudnak részt venni a fertőző betegségek nemzeti és EU-szintű felügyeletében. Az EU laboratóriumi lehetőségeit monitorozó rendszer (rövidítése: EULabCap) 60 előre egyeztetett mutatót vesz figyelembe. Az EU/EGT összes országa részt vett ebben. Az EULabCap index, amely a tagállamok közegészségügyi mikrobiológiai laboratóriumainak felkészültségét jelzi, továbbra is javul. 2018-ban az átlagos EU-pontszám 7,8 volt (az elérhető 10-ből), ami megfelelő vagy magas felkészültségi szintet mutat, és azt mutatta, hogy 2013 óta az egyes országok felkészültségi mutatói közötti különbség kb. egyharmaddal csökkent. 2018-ban már mind a 30 ország közepes vagy magas felkészültségi szintet ért el, és az országok több mint kétharmada rendelkezik olyan laboratóriumi kapacitással, amely elegendő a megbízható közegészségügyi felkészültséghez. Összességében az EU laborkapacitása átlagosan 15%-kal növekedett az elmúlt öt évben. Az optimálisnál alacsonyabb teljesítményt tártak fel az influenzavírusok és élelmiszerral terjedő bakteriális kórokozók antimikrobiális rezisztenciájának felügyelete kapcsán.

Az ECDC felmérést végzett a mikrobiológiai és felügyeleti feladatokért felelős kapcsolattartó pontok között, a nemzeti felügyeleti adatbázisok felé történő automatizált laboratóriumi adatjelentés témakörében. Tizenhárom tagállamban már részben vagy teljesen automatizált rendszert alkalmaznak a betegségek bejelentésére. Ezek az adatok kiindulási pontként fognak szolgálni a fertőző betegségek EU-s digitális felügyeleti rendszerének kifejlesztéséhez.

Az ECDC támogatta az Európai Bizottságot az in-vitro diagnosztikai eszközökre vonatkozó európai rendelet végrehajtásában, valamint segítette Fogyasztó-, Egészség-, Élelmiszerügyi és Mezőgazdasági Végrehajtó Ügynökséget abban, hogy előkészítsék azokat a felhívásokat, amelyeknek célja, hogy az EU referencialaboratóriumai növeljék kapacitásukat az antibiotikum-rezisztencia vizsgálatok terén.

A laboratóriumok képességei és kapacitása EU-szerte jelentős különbséget mutatnak. Az ECDC külső minőségértékelési lényegre törő visszajelzést adnak, és segítenek a laboratóriumok teljesítményének javításában

Az ECDC és az európai közegészségügyi közösség

Közegészségügyi képzés

Az **ECDC ösztöndíjprogramja** keretében helyszíni járványtani szakembereket (EPIET) és mikrobiológusokat (EUPHEM) készítenek fel a határokon átterjedő járványokkal és egyéb közegészségügyi veszélyekkel szembeni beavatkozásra. 2019-ben 37 ösztöndíjas fejezte be sikeresen az ECDC ösztöndíjprogramját és az EPIET-hez társuló programokat (2017-es kohorsz). Év végére 78 jelentkezőt vettek fel az ösztöndíjprogramba (41-et a 2018-as kohorszból és 37-et a 2019-es kohorszból). A program, amely az EU/EGT területén működő közegészségügyi intézményekben és laboratóriumokban működik, a következőkből áll: bevezető kurzus, képzési modulok, valamint helyszíni vizsgálatok az EU/EGT területén, illetve azon kívül is. Tudományos koordinátorok és ellenőrök helyszíni vizitek során győződnek meg arról, hogy a képzési helyek megfelelő kapacitással rendelkeznek.

Az ECDC ösztöndíjprogramja 2019-ben külső értékelésnek lett alávetve, amely megállapította, hogy a program céljai fontosak és megfelelőek az érintett felek számára nemzeti és EU-szinten egyaránt. Különösen értékesnek tekintették, hogy hozzájárul olyan közegészségügyi szakemberek hálózatának kiépítéséhez, akik hatékonyan és összehangoltan tudnak reagálni a határokon átterjedő veszélyekre. Az értékelés során azt is megállapították, hogy a program jelentősen hozzájárult a tagállamok közegészségügyi kapacitásának növeléséhez. A tagállamok általi nyomkövetés, amit részben a tagállamok finanszíroznak, fontos hozzájárulás a fő EU-s nyomkövetéshez, és jó módszer a tagállamok közötti kapacitáskülönbségek mérséklésére.

Balra: Csoportkép az ECDC ösztöndíjprogram résztvevőiről

Nemzetközi kapcsolatok és országok támogatása. Az ECDC kiterjedt szakmai hálózatot tart fenn.

2019-ben tartotta az ECDC az első olyan konferenciáját, amelyen nemzetközi betegségmegelőzési központok kapcsolattartói vettek részt Afrikából, Kanadából, Kínából, a Karib-térségből, Izraelből, Thaiföldről és az Egyesült Államokból. A konferencia résztvevői nemzetközi betegségmegelőzési központok hálózatának létrehozásáról döntöttek; megállapodtak abban, hogy évente kerüljön sor konferenciára, negyedévente pedig videokonferenciákra.

Az ECDC befejezett egy kétéves projektet (2017–2019), amelynek az volt a célja, hogy felkészítse a nyugat-balkáni országok és Törökország nemzeti hatóságait az ECDC rendszereiben és hálózataiban való részvételre. Az ECDC-IPA5 projekt, amelynek megvalósítása az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatóságának anyagi támogatásával történt az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz keretében, hozzájárult a nemzeti kapacitások fejlesztéséhez a felügyelet, a közegészségügyi mikrobiológia és a felkészültség területén.

Februárban az ECDC és a EFSA regionális munkaértekezletet tartott a szerbiai Belgrádban, az antimikrobiális rezisztencia elleni „One Health” megközelítési módszer témakörében. Több mint negyven szakértő vett részt ezen a humán és állategészségügyi szektorból.

Közegészségügyi kommunikáció

Számos kommunikációs tevékenységünk az európai közegészségügyi közösség, főként közegészségügyi szakértők, tudósok és újságírók felé irányult.

Az ECDC 219 tudományos cikket közölt 2019-ben, melyek között voltak gyors kockázatértékelések és rendszeres felügyeleti jelentések is. A cikkek hírlevelére 2019-ben már 4217-en iratkoztak fel, ami 488-cal több, mint előző évben. Az ECDC egyre több adatot, grafikont, térképet és infografikát tesz közzé szabadon letölthető, szerzői jogok által nem védett tartalomként annak érdekében, hogy a partnerek és érintett felek az ECDC minél több eredményét használhassák fel. Az ECDC Twitter-fiókjának (@ECDC_EU) idén 4738 új követője lett, ami 19%-os növekedést jelent. Így az ECDC-nek

már majdnem 30 000 követője van a Twitteren. Az ECDC összes közösségi fiókja ellenőrzött megbízható forrásnak számít, így hitelességükhöz nem fér kétség.

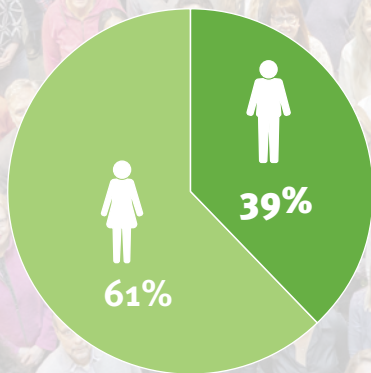
Egy médiaelemzés azt mutatta, hogy az EU-ban 2019-ben 7973 alkalommal (míg 2018-ban 10 047 alkalommal) tettek említést az ECDC-ről különféle médiatartalmakban, beleértve a nyomtatott és az online tartalmakat is, de nem számolva a közösségi médiát; ez 20%-os csökkenést jelent. A híradásokban leggyakrabban a következő témakörök kapcsán említették meg az ECDC-t: védőoltások és immunizáció, kanyaró, antimikrobiális rezisztencia és antibiotikum-használat, szezonális és madárinfluenza, TBC, szexuális úton terjedő fertőzések, HIV és hepatitisz.

Lent: Az új vakcinációs portál szektorközi értekezlete

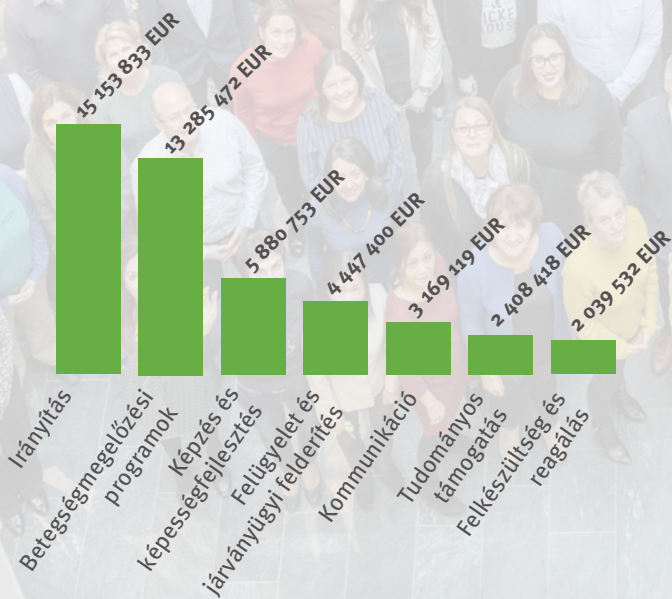

Az ECDC számokban

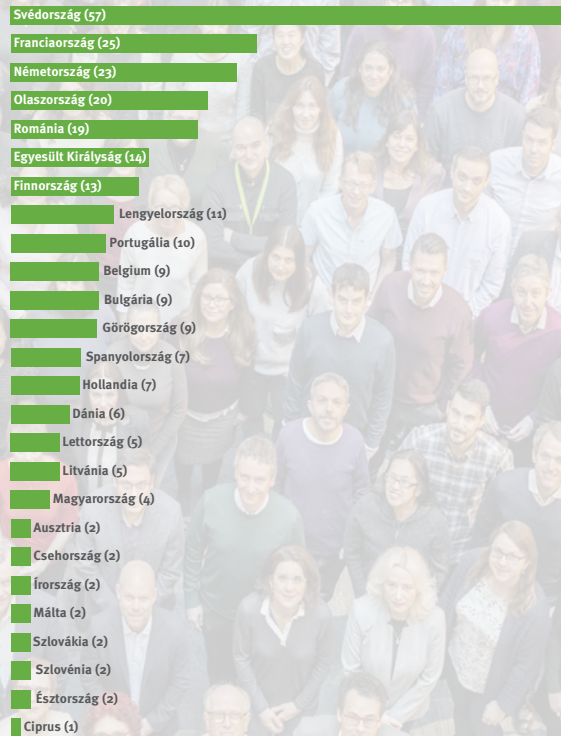
Nemek közötti egyensúly az ECDC-nél

2019. évi költségvetés

Az ECDC munkatársai országoként

2019. december 31-én az ECDC összesen 268, a személyzeti szabályzat hatálya alá tartozó alkalmazottat foglalkoztatott.

**Európai Betegségmegelőzési és
Járványvédelmi Központ (ECDC)**

Gustav III:s Boulevard 40
169 73 Solna, Svédország

Tel.: +46 (0)8 58 60 10 00
Fax: +46 (0)8 58 60 10 01
www.ecdc.europa.eu

Az Európai Unió ügynöksége
www.europa.eu

Feliratkozás a kiadványainkra
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Írjon nekünk
publications@ecdc.europa.eu

 Kövessen Twitteren
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

 Lájkolja Facebook-oldalunkat!
www.facebook.com/ECDC.EU

**Az Európai Unió
Kiadóhivatala**